

NOTAT

28-08-2018

Særlig kontrol med større infrastrukturprojekter

Hvordan planlægges der særlig kontrol med større infrastrukturprojekter?

Beskæftigelsesministeriet har bedt om bidrag fra Arbejdstilsynet, som oplyser følgende:

”Der har siden 2015 været afsat midler til Arbejdstilsynet til en indsats over for store infrastrukturprojekter mv., jf. tabel 1. Indsatsen har bl.a. fokus på udfordringer forbundet med anvendelse af udenlandske underentreprenører og arbejdskraft. Der blev med finansloven for 2018 afsat yderligere 6,3 mio. kr. i 2018 og 5,4 mio. kr. i 2019 til at videreføre indsatsen ved større infrastrukturprojekter mv. Herunder bl.a. metrobyggeriet i København og etableringen af de nye supersygehuse.

Tabel 1

Bevilling til Arbejdstilsynets indsats over for store infrastrukturprojekter mv.

Mio. kr. (2018-pl)	2015	2016	2017	2018	2019
Indsats ved store infrastrukturprojekter	5,4	5,4	5,4	11,7	5,4

Store og komplekse byggerier med mange aktører, herunder mange udenlandske entreprenører og medarbejdere, indebærer store udfordringer i forhold til håndtering af sikkerheden, både i forhold til bygherres forpligtelse til at sørge for at tilrettelægge og koordinere samarbejdet på byggepladserne og i forhold til de enkelte entreprenørers ansvar for at udføre arbejdet i overensstemmelse med reglerne. Anvendelse af udenlandsk arbejdskraft fra forskellige lande giver ligeledes erfaringsmæssigt en række udfordringer i forhold til sikkerheden, bl.a. pga. forskelle i sikkerhedskultur samt sprogbarrierer.

Udvælgelse

For at et projekt kan komme i betragtning inden for infrastrukturindsatsen, vil det først og fremmest skulle opfylde følgende kriterier:

- Samlet anlægssum på minimum 1 mia. kr.
- Centrale dele af den egentlige byggeperiode finder sted inden for initiativets tidsramme.

Eksempelvis er metrobyggeriet og Ringstedbanen omfattet af indsatsen, ligesom der også føres tilsyn med etableringen af bl.a. Fjordforbindelsen Frederikssund og Storstrømsbroen.

Projekter, der opfylder kriterierne, bliver herudover screenet i forhold til deres karakter og kompleksitet med henblik på, om de skal prioriteres inden for infrastrukturindsatsen, idet tilsynsaktiviteterne målrettes mod projekter med potentielt størst risiko for alvorlige arbejdsmiljøproblemer.

Følgende faktorer indgår bl.a. i den samlede vurdering:

- Projektets karakter og kompleksitet, herunder de forskellige arbejdsprocessers karakter og omfanget af manuelt arbejde i forhold til maskinarbejde.
- Den potentielle risiko for alvorlige arbejdsulykker bl.a. vurderet ud fra karakteren af det forventede manuelle arbejde, herunder sammenblanding mellem manuelle arbejdsopgaver og tunge byggematerialer, maskiner og køretøjer.
- Antal forventede forskellige entreprenører og underentreprenører, og herunder om der forventes flere forskellige arbejdsprog.

Projekter, der i første omgang ikke prioriteres inden for indsatsen, kan gøres til genstand for fornyet screening på baggrund af alvorlige klager, arbejdsulykker eller øvrige relevante oplysninger.

Tilsyn

Selve tilsynet tilrettelægges efter de konkrete forhold på det enkelte projekt. Som udgangspunkt foretages der hyppige besøg på de enkelte byggepladser. Besøgskadencen er bl.a. styret af de tilsynsførendes viden om, hvilke arbejdsprocesser der er i gang, og deres kendskab til de arbejdsmiljøproblemer, arbejdsprocesserne kan medføre, samt hvad de tilsynsførende i øvrigt oplever af udfordringer på pladserne. Det kan eksempelvis betyde, at der i en periode med særlige udfordringer med arbejdsmiljøet og risiko for ulykker og nedslidning gennemføres hyppigere tilsyn.

Det er en gruppe af specialiserede tilsynsførende, der besøger pladserne, hvilket gør, at de tilsynsførende kender pladsen og har et indgående kendskab til byggepladsens faser og det arbejde, der foregår i de enkelte faser. Det er en vigtig forudsætning, at de tilsynsførende kan koble de arbejdsmiljøproblemer, der opleves ude på byggepladsen, til eventuelle bagvedliggende årsager, fx at bygherre eller projekterende ikke lever op til deres forpligtelser, eller at der er strukturelle udfordringer i byggepladsens organisering.

Der er desuden fokus på, at de tilsynsførende reagerer over for de udfordringer, det giver, når der er mange forskellige nationaliteter på en byggeplads, herunder at der er viden om, hvad dette har af betydning i forhold til en god planlægning. Dette gælder både i forhold til de sproglige vanskeligheder, men også i forhold til kulturelle forskelle, der kan medføre udfordringer i arbejdsmiljøet.”

Skatteministeriet har bedt om bidrag fra SKAT, som oplyser følgende:

”SKATs kontrolemler bliver fundet på baggrund af en samlet vurdering af væsentlighed og risiko blandt mulige kontrolemler. SKAT har netop offentliggjort sin kontrolaktivitetsplan for 2018, hvor større planlagte kontrolprojekter fremgår.”